

Lai arī kopš administratīvi teritoriālās reformas pagājis jau pusgads, reformas pašvaldībā turpinās. Joprojām ir vairākas jomas, kas gaida optimālo risinājumu, struktūru, darbības modeli. To vidū arī novada sporta dzīve. "Druva"

centās apzināt, cik tālu reorganizācija pavirzījies, kā arī sazinājās ar Gulbenes un Madonas novadu atbildīgajiem par sporta dzīvi, lai jautātu, kāda ir viņu pieredze šīs jomas veidošanā un vadīšanā. Atklājās, ka arī tur katram ir savs redzējums par to, kāds modelis ir labākais.

Kāds būs galīgais modelis sporta dzīves pārvaldīšanā Cēsu novadā, kļūs zināms martā vai aprīlī, bet, kā norāda domes deputāts, Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja vietnieks Ēriks Bauers, kurš ir arī Amatas pārvaldes sporta koordinators, lielas izmaiņas salīdzinājumā ar esošo sistēmu nav plānotas.

Pērn tika izveidota un apstiprināta domes Sporta komisija,

kas vakar sanāca uz pirmo tikšanos, tajā tika pārrunāta arī novada sporta stratēģijas attīstības gaita. Kā saka Ē. Bauers, iestrādes saliktas, aptuvenais modelis skaidrs: "Visticamāk, pēc jaunās shēmas pilnībā darbs sāksies nākamajā gada, jo arī budžets šim gadam būs vēl pēc esošās sistēmas."

Neesot domāts par jaunus struktūras izveidi, apvienību pārvaldēs paliks sporta koordinatori, katrs iesniegs pasākumu kalendāru, finansālās vajadzības, un izpilde būs atkarīga no kopīgā sportam atvēlēta budžeta. Tautas sporta aktivitātes paliks sporta koordinators ziņā, tostarp sporta dienu, sporta svētku, vietējo turnīru rīkošana. Kā pirmais kopīgais pasākums visa novada sportistiem būs "Sporta laureāts", kas ielānāts martā, un kandidātus

varēja pieteikt no visa novada.

Sporta komisijai atbilstoši izstrādātajam nolikumam tiek dotas lielākas pilnvaras lemt par finansējumu. Komisijā ir visi septiņi sporta koordinatori, kā arī domes priekšsēdētāja vietnieks Atis Eglīšs - Eglītis, Cēsu Sporta skolas direktore Rudīte Vanadžina un SIA "Cēsu Olimpiskais centrs" valdes priekšsēdētājs Juris Markovs.

"Sākotnēji bija iecere komisijā likt sporta veidu pārstāvjus, bet sapratām, ka pulks būtu pārāk liels un tas apgrūtinātu pilnvērtīgu lēmumu pieņemšanu," saka Ē. Bauers. "Sporta koordinatori apvienību pārvaldēs uztur saikni starp pašvaldību un sporta veidu pārstāvjiem, tā vislabāk būs iekļauta visa sporta dzīve novadā. Tā kā Sporta komisiju jaunajā modelī veido amatpersonas, tā būs lemjoša institūcija, lai katrs sīkākais lēmums par kādu finanšu jautājumu nav jāsniedz ap-

stiprināšanai domē."

Komisijai būs pilnvaras patstāvīgi lemt par finanšu līdzekļu piešķiršanu sporta biedrībām sporta veida attīstībai, sporta pasākumu organizēšanai un individuālo sportistu atbalstam, kuri ir ārpus ikgadējā sporta budžeta sadales, bet esošā sporta budžeta ietvaros, arī citas pilnvaras lemt par finanšu izlietojumu.

Komisijas pārziņā arī lemt par prioritārajiem sporta veidiem novadā. Pēc Ē. Bauera stāstītā tie dalīsies vairākos grozos, pirmajā ir vieglatlētika, florbols, basketbols, orientēšanās, vēl kāds, bet tas nebūs akmenī iecirsts sadalījums, izmaiņas var notikt jebkurā brīdī, mainoties kādiem kritērijiem: "Ir noteikti kritēriji, ja tiem atbilst, finansējumu var saņemt. Ja darbu sāk jauns klubs, biedrība, pirmajā gadā sevi jāpierāda pašiem, lai soli pa solim kāptu augstāk, krātu kritēriju punktus, lai tiktu līdz finansējumam.

Nebūtu pareizi vienkārši dot tāpēc, ka ir klubs, katram sava vieta jāizcīna, darbība jāpierāda."

Nav plānotas arī pārmaiņas sporta bāžu apsaimniekošanā. "Cēsu Olimpiskais centrs" turpinās apsaimniekot sporta bāzes Cēsīs un slēpošanas – biatlona kompleksu Priekuļos, bet bāzes pagastos paliek apvienību pārvalžu ziņā, kurām šim mērķim budžetā paredzēts arī finansējums. Pārvalžu sporta budžeta veidošana notiks, sporta koordinatoriem sadarbojoties ar apvienību pārvaldēm.

"Domāju, novada sporta dzīvē problēmām nevajadzētu rasties, jo visi esam uz viena viļņa, katrs savu situāciju zina. Visi koordinatori ir pieredzējuši, daudz kam izgājuši cauri, ir patieši savas jomas entuziasti, tāpēc esmu pārliecināts, ka mums viss izdosies," saka Ē. Bauers. □

PIEREDZE

Skats no malas veicina reformas

Lai arī **GULBENES** novads šajā administratīvi teritoriālajā reformā nepiedzīvoja nekādas pārmaiņas, jo liela pašvaldība izveidots jau pirmajā reformas posmā 2009.gadā, pirms diviem gadiem sporta dzīve novadā tika pamatīgi reorganizēta. Līdz tam katrā no 13 pagastiem bija savs sporta koordinators, kuriem darba slodzes likme atkarībā no pagasta lieluma bija no 0,3 līdz 0,5.

2019.gadā tika lemts veikt reformas, izveidota novada Sporta pārvalde, par tās vadītāju kļuva Lauris Krēmers.

Sarunā ar "Druvu" viņš stāsta, ka novadā ir ienācējs, tāpēc bijis viegli paraudzīties uz esošo sporta sistēmu no malas: "Nevienam nepazīnu, varēju bez kādām emocijām objektīvi izvērtēt, kas strādā, kas – ne. Pagastu sporta koordinatoriem tieši šis pienākums bija otrais vai pat trešais darbs, viņi bieži bija dežuranti, kas atslēdza zāles durvis, iedeva inventāru, sarīkoja kādu "ķeksīša" pasākumu. Saprātu, ka tas nav efektīvi un nepieciešamas pārmaiņas. Nevar palikt uz vietas un stagnēt tikai tāpēc, ka tā pierasts."

Tagad Madonas novada Sporta pārvaldē ir pieci pilnas likmes sporta koordinatori, kuri strādā visai teritorijai. Katra atbildībā ir divi vai trīs pagasti, speciālisti atbild arī par sporta bāžu inventāru, veic komunikāciju ar pagastu pārvaldniekiem, iedzīvotājiem, uzklausa viņu vēlmis. Koordinatori rīko mazos vietējos pasākumus, bet lielāku pasākumu rīkošanā iesaistās visa Sporta pārvalde.

Skats no malas vienmēr ļauj objektīvāk vērtēt, bet L. Krēmers neslēpj, ka viegli tas nav bijis, joprojām nākoties dzirdēt pārmetumus: "Vārdos visi it kā grib uzlabojumus, bet, tiklīdz sāc ko darīt, sākas pretdarbība. Izskan pārmetumi, kāpēc organizators nav uz vietas pagastā, tad saku, ka mūsdienās taču katram ir telefons, viņš sasniedzams jebkurā laikā, tāpēc nav jāsež uz vietas. Vai tad darbs būs efektīvāks? Taču nē! Šie darbinieki ir kustībā, paši plāno savu ikdienu, zina, kur jābūt, kas jādara.

Kopīga pārvalde var strādāt daudz efektīvāk nekā tad, ja katrs atbild tikai par savu teritoriju, darbojas tikai tās robežās. Tagad arī iedzīvotājiem skaidrs, ka viss, kas saistās ar

sportiskajām aktivitātēm, ir Sporta pārvaldes jautājums, viņi zina, kur vērsties. Citādi bija tā, ka par kaut ko atbildēja organizatori, par kaut ko sporta skola, vēl par ko – sporta centrs, bet, kad vajadzēja risināt kādu problēmu, sākās "futbols" no vieniem pie otriem. Tagad, ja paveikts labi, paldies saņem Sporta pārvalde, ja ir neveiksme – atbild tā pati Sporta pārvalde."

Līdz ar reformu mainījies arī sporta budžeta veidošana, kopējā pasākumu plāna sastādīšana.

"Sāku strādāt 2019.gada beigās, kad nākamā gada budžets jau bija salikts, neko mainīt nevarēju," atceras pārvaldes vadītājs. "Kad lika kopā gada plānu, redzēju, ka tur pēc copy – paste principa tiek pārceļti pasākumi no iepriekšējā gada, neizvērtējot – vajag vai nevajag, ir atdeve, interese par tiem vai nav. Daži dublējās ar blakus pagastos notiekošajiem, nekāda sadarbība ar citiem nenotika. Saprātu, ka tā nevar turpināt, 2021.gada plānu veidojam kopīgu, un šogad tas jau bija daudz vienkāršāk."

Viņš arī norāda, ka patiesībā nevar skatīties tikai novada robežās, jālūkojas vēl plašāk. Sācies projekts "Atzeles sports" kopā ar Alūksnes un Balvu novadu. Projektā pārstāvēti četri sporta veidi: klasiskais basketbols, klasiskais volejbols, 3x3 basketbols un pludmales volejbols. Pagājušajā vasarā ļoti labi izdevies sarīkot 3x3 basketbola un pludmales volejbola turnīrus, piemēram, 3x3 turnīrā bijis pat divreiz vairāk komandu nekā Alūksnē notikušajā "Ghetto basket" posmā, kas ir visas Latvijas zīmols.

"Ja nāk kopā četras pašvaldības, sadarbības, iesaistās arī sporta skolas ar saviem resursiem, ir rezultāts. Manuprāt, tas ir vienīgais pareizais solis, lai uzturētu sporta aktivitātes. Teiksim, klasiskajā basketbolā vietējais Gulbenes čempionāts bija principā miris, palikušas vien trīs četras komandas, tad nevar runāt par normālu turnīru. Bet, ja pa četrām komandām ir no katra novada, sanāk ļoti labs čempionāts. Ja visi četri novadi vēl nāk ar savām finansēm, rezultāts tiešām ir ļoti labs un to novērtē arī sportisti. Tieši šis ir ceļš, kas jāiet, ja sēdēsim tikai savās robežās, attīstības nebūs," norāda L. Krēmers. □

Skaidri izprotami kritēriji

Šajā administratīvi teritoriālajā reformā **MADONAS** novadam tika pievienoti Cesvaines, Ērgļu un Lubānas novads, un tagad Madonas novadā ir pilsēta, trīs apvienību pārvaldes un 14 pagasti.

Sarunā ar Madonas novada Centrālās administrācijas attīstības nodaļas vecāko speciālistu sporta jomā Māri Gailumu uzzinām, ka novadā katrā pagastā vai apvienību pārvaldē ir sporta dzīves koordinators, kurš atbild par šo jomu pagastos:

"Līdzšinējā pieredze rāda, ka tas ir labākais modelis, jo ne jau no augšas, no centra varam pateikt, kādus pasākumus kurā pagastu pārvaldē vai apvienību pārvaldē rīkot. Gada nogalē koordinatori iesniedz nākamā gada plānus, norādot, kādi pasākumi pagastā vai apvienību pārvaldē iecerēti, iesniedzot arī vēlamā finansējuma pieprasījumu. Protams, visas prasības jau nekad netiek apmierinātas, vienmēr kaut kas tiek atteikts.

Sistēma sakārtota, patlaban neredzam vajadzību kaut ko mainīt. Protams, neviens modelis nav pilnīgs, arī tagad kādam vajag ko vairāk, kāds ir neapmierināts, bet visu cenšamies atrisināt sarunās. Darbu netraucē tas, ka nav izveidota atsevišķa Sporta pārvalde, jo strādājam veiksmīgā sadarbībā ar visiem šajā nozarē iesaistītajiem, tostarp Madonas Bērnu un jauniešu sporta skolu un sporta kompleksu "Smeceris sils", pašvaldības iestādi ar savu budžetu."

Arī finansējums budžetā ir dalīts. Daļa sporta finansējuma ir pagastu pārvalžu vai apvienību pārvalžu budžetos, bet novada sporta jomas vecākā speciālista pārziņā ir sava budžeta daļa, ar ko tiek atbalstīti plašāka mēroga pasākumi.

"Katram lielākam pasākumam, kas iziet ārpus novada, daļu finansējuma piešķir arī no manā rīcībā esošās budžeta līdzekļu daļas," stāsta M. Gailums. "Piemēram, jāšanas klubs "Pakavs" Cesvainē rīko sacensības valsts mērogā, tām finansējumu piešķir gan no apvienību pārvaldes budžeta, gan novada sporta budžeta.

Mums izveidojusies ļoti veiksmīga sadar-

bība ar novadā esošajiem sporta klubiem, biedrībām. Slēdzam līgumus par pašvaldības līdzfinansējumu to darbībai, tostarp daļiņai Latvijas čempionātos, citās sacensībās. Gada beigās viņi sniedz atskaiti par izlietoto finansējumu, skaidri pamatojot, kur pašvaldības līdzekļi iztērēti."

Biedrības un sporta klubi palīdz organizēt novada čempionātus viņu pārstāvētajā sporta veidā. Tas esot tāds nerakstīts likums, ka pašvaldība palīdz klubiem, savukārt klubi speciālistam sporta jomā. Novada čempionāti notiek kopumā 22 sporta veidos, gan komandu, gan individuālajos, un norisinās dažādos pagastos, jo katrā kāds sporta veids ir populārāks.

M. Gailums stāsta, ka pašvaldība atbalsta arī Latvijas izlases sportistus, kuri dzīvo novadā, šogad tādu ir gandrīz 40: "Ir izstrādāti konkrēti noteikumi, kā sniedz atbalstu, kādiem kritērijiem jābūt izpildītiem. Tas atkarīgs no izcīnītajām vietām valsts čempionātā, pasaules čempionātā. Izcilākajiem sportistiem par augstiem rezultātiem Eiropā un pasaulē ik gadu piešķir arī naudas balvas. Arī šajā jomā viss skaidri atrunāts, lai nerastos domstarpības, piemēram, kāda naudas balva pienākas par konkrētu vietu starptautiskajās sacensībās, un noteikts arī tas, ka par tādām netiek uzskatītas sacensības, ja piedalās tikai divas valstis, un vismaz cik valstīm sacensībās jābūt pārstāvētām, lai sportists par iegūto vietu varētu pretendēt uz naudas balvu." □

Lappusi sagatavojis
JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA Cēsu Druva".